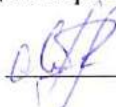

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет Географічний
Кафедра географії України

Затверджено
на засіданні кафедри географії України
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри д.г.н., проф. Лозинський Р.М.

Силабус
з навчальної дисципліни
“Медична географія України для середньої школи”,
що викладається в межах ОПП Середня освіта (Географія)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)

Львів-2023

Назва курсу	Медична географія України для середньої школи
Адреса викладання курсу	Львів, вул. Дорошенка, 41
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра географії України
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта 014.07 Середня освіта (географія)
Викладачі курсу	Склярська Оксана Ігорівна, кандидат географічних наук, доцент
Контактна інформація викладачів	Корпоративна пошта: Oksana.Sklyarska@lnu.edu.ua Персональна сторінка: https://geography.lnu.edu.ua/employee/skliarska-oksana-ihorivna Географічний факультет, вул. Дорошенка, 41, кімн. 52 Сторінка в researchgate: https://www.researchgate.net/profile/Oksana-Skliarska Сторінка в Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=h9EFpHIAAAAJ&hl=uk&oi=a0
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/master/education-geography-master/sylabusy-za-opp-2023-r-mahistry-014-serednia-osvita
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб у них сформувалося цілісне уявлення про медичну географію як наукову дисципліну та практичну галузь. А також розуміння значення медико-географічних знань майбутнього педагога для відповідних компетентностей учнів в рамках Нової української школи
Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна «Медична географія для середньої школи» є вибірковою за предметною спеціальністю 014.07 «Середня освіта» (Географія) для освітньої програми «Магістр», яка викладається в II семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Вивчення навчальної дисципліни передбачає оволодіння студентами теоретичними знаннями сучасних медико-географічних досліджень в Україні та світі, навиками оцінки медико-географічної ситуації території в результаті аналізу параметрів здоров'я населення та впливу на нього фізико-географічних, екологічних, медико-організаційних чинників.
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни є: поглиблення знань про особливості медико-географічної ситуації України у контексті загальносвітових тенденцій та процесів, вплив негативних факторів довкілля на особливості життєдіяльності населення та захворюваність людей; засвоєння методики викладання основ здоров'я в середній школі для формування медико-географічної грамотності учнів.

	<p>Головними завданнями навчального курсу є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) вивчення теоретико-методичних основ медичної географії; 2) поглиблення знань про стан здоров'я населення України, поширеність основних класів хвороб; 3) аналіз впливу географічних чинників на стан здоров'я населення; 4) вивчення проблем територіальної організації медичної сфери України та особливостей її функціонування 5) виявлення головних передумов формування безпечного освітнього середовища для учнів. 6) засвоєння методики навчання основ медико-географічних знань в середній школі під час вивчення тем з наскрізною змістовою лінією "здоров'я та безпека". <p>Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни сприяє набуттю здобувачами вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК 7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати</p> <p>ФК 11. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.</p> <p>ФК 13. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.</p> <p>ФК 14. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища/</p> <p>ПК 16. Здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні природничо-географічні, суспільно-географічні, картографічні, психолого-педагогічні знання та навички.</p> <p>ПК 17. Здатність розв'язувати задачі у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позакласної роботи, спрямовані на формування у здобувачів освіти ключових і предметних географічних компетентностей, фахового світогляду.</p> <p>ПК 23. Здатність впроваджувати україноцентричний підхід в освітній діяльності з урахування особливостей національного та регіонального контексту.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>ЛІТЕРАТУРА <i>Основна</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В. Пономаренко, Т. Воронцова, О. Сакович та ін. Київ : Алатон, 2020. 64 с. 2. Географія 6-9 класи. Навчальна програма для закладів загальної

- середньої освіти. 2022. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-6-9.pdf>
3. Гуцуляк В. М., Нечипоренко Г. Л., Шевченко В. О. Загальна медична географія світу: Монографія. — Київ, 1998. — 178 с.
  4. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 року. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/
  5. Корнус О. Г., Корнус А. О., Шишук В. Д. *Медична географія: методичні вказівки для виконання практичних та самостійних робіт*. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка. 2022.
  6. Козубенко Ю.Л. *Медична географія: навч. посіб.* / Ю.Л. Козубенко. – Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2018.
  7. *Медико-географічний атлас України* / Барановський В. А., Пироженко К. Г., Шевченко В. О. — К.: Зелений світ, 1995. Вип. 1. — 32 с.
  8. Мезенцева Н.І., Батиченко С.П., Мезенцев К.В. *Захворюваність і здоров'я населення в Україні: суспільно-географічний вимір: Монографія.* – К.: ДП «Прінт Сервіс», 2018. – 136 с.
  9. *Методичні рекомендації щодо викладання географії у 2022/2023 навчальному році.* URL: <https://www.schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-vykladannya-geografiyi-u-2022-2023-navchalnomu-rotsi/>
  10. Нова міжнародна хартія географічної освіти. URL: <https://www.geokyiv.org/uk/component/k2/item/122> - 2016.
  11. Нова українська школа. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
  12. Основні показники здоров'я: Повідомлення дня в області стійкого розвитку на період до 2030 року. ВООЗ. Європейське регіональне бюро. (2023). Вилучено із <https://apps.who.int/iris/handle/10665/338903>
  13. Склярська О.І. *Методичні вказівки з курсу “Медична географія України для середньої школи”*. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2023. – 42 с.
  14. Центр медичної статистики. – Режим доступу: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>
  15. Шевчук Л.Т. *Медична географія: навчальний посібник.* – Львів: 1997. - 168 с.
- Додаткова*
16. Компетентнісне навчання, сприятливе для здоров'я, безпеки, успішної соціалізації і самореалізації особистості. НУШ. 2018. 54 с.
  17. *Новий освітній простір: інформаційний посібник.* 2019. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/407/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf
  18. Мальчикова Д. С., Мезенцев К. В. *Публічний імідж географії в*

контексті трансформації стандартів базової середньої освіти: досвід України і світу/ Український географічний журнал, 2022. № 1. С. 53-63.

19. На шляху до здоровішої України. Прогрес у досягненні Цілей Сталого Розвитку у галузі охорони здоров'я 2020. Копенгаген: Європейське регіональне бюро ВООЗ; 2021 р. – 60 с.
20. Причини смертності в Україні/ Держкомстат. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
21. Склярська О. Дослідження взаємозв'язку демогеографічної та медико-географічної ситуації в Україні. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки», 26 (квітень, 2023): за матеріалами I Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific vector of various sphere' development: reality and future trends», 2023. С. 623-628.
22. Склярська О. І. Важливість курсу “Медична географія України” для підготовки майбутнього педагога НУШ //Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Наука, освіта, технології і суспільство: актуальні проблеми теорії та практики»/ -матеріали Міжн. Науков-практ конф. 19 жовтня 2022. Полтава. – с. 51-54.
23. Склярська О. І. Медико-географічні знання майбутній педагогів для формування здоров'язбережувальних компетентностей учнів/ Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка». №62. С. 285-290.
24. Склярська О. І. Відтворення населення України і висвітлення проблематики в шкільному курсі географії // Вісник науки та освіти. № 8 (14). 2023. С. 768-779.
25. Склярська О. Пріоритети здоров'я та безпеки в стратегічному плануванні розвитку міста. *Grail of Science*, № 27, 2023. 686–688
26. Шаблій О. І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2001.
27. Шиян О. Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-roetar.z.2022/ /Zdorov.bezp.ta.dobrob.5-6-kl.Shyyan.ta.in.14.07.pdf>
28. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідеміологічну ситуацію 2014 р. / за ред. Квіташвілі О. – К., 2016. – 460 с.
29. Bhavsar, NA, Yang, LZ, Phelan, M. *et al.* Association between Gentrification and Health and Healthcare Utilization. *J Urban Health* 99 , 984–997 (2022). URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11524-022-00692-w>
30. Integrating health in urban and territorial planning: a sourcebook, WHO, 2023. 90 p.
31. IMPLEMENTATION FRAMEWORK FOR PHASE VII (2019–2024) OF THE WHO EUROPEAN HEALTHY CITIES NETWORK: GOALS, REQUIREMENTS AND STRATEGIC APPROACHES.

	<p>URL: https://apps.who.int/iris/rest/bitstreams/1377634/retrieve</p> <p>32. Urban Health Index. URL: https://urbanhealth.org.uk/insights/data/urban-health-index-uhi-for-lambeth-and-southwark</p> <p>33. WORLD HEALTH ORGANIZATION [Звіти і банк даних BOO3]. URL: http://www.who.int/tb/publications/global_report/en/</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Денна форма навчання – 90 годин, з них 24 годин аудиторних занять: 12 годин лекцій, 12 годин практично-семінарських занять; 66 годин самостійної роботи.</p> <p>Заочна форма навчання: 12 годин аудиторних занять, з них: 6 год – лекції, 6 год – практичні заняття; 78 годин самостійної роботи.</p> <p>.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після вивчення курсу студенти повинні знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) методи медичної географії і забезпечувати їх використання в навчальному процесі; методику географічних досліджень, необхідних для організації практичних занять з географії та позашкільної роботи (ПРН 18); 2) концептуальні засади та основні теоретико-методологічні проблеми природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії та профільної географії на рівні новітніх наукових здобутків (ПРН 15); 3) поняттєво-концептуальний апарат географії, теоретичні й емпіричні досягнення психології, педагогіки та методики навчання географії, що дозволяє пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії та освітнього процесу з географії, організовувати дослідницьку роботу (ПРН 17); 4) сучасні глобальні та регіональні геополітичні, гео економічні, геодемографічні, гео екологічні й інші процеси та інтерпретувати дані про стан, тенденції розвитку географічних об'єктів чи явищ; 5) позитивний і негативний вплив природного і соціального середовища на стан здоров'я населення; 6) поширення хвороб людини за класами, віковими групами населення, географію ендемічних хвороб, серцево-судинних, паразитичних, інфекційних та інших захворювань, нозоареали світу; територіальну організацію системи охорони здоров'я України 7) методику навчання основ медико-географічних знань в середній школі під час вивчення тем з наскрізною змістовою лінією “здоров'я та безпека”. <p>вміти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання (ПРН 2); 2) класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання (ПРН 9); 3) дотримуватись умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища (ПРН 12); 4) організовувати дослідницьку роботу здобувачів освіти,

	<p>обґрунтовувати вибір сучасних методів і технологій прикладних географічних досліджень, профільного навчання географії, позанавчальної роботи зі здобувачами освіти (ПРН 18);</p> <p>5) впроваджувати україноцентричний підхід у науковій та освітній діяльності з урахування особливостей природно-техногенної, національної та регіональної безпеки.</p> <p>б) пояснювати взаємозв'язок поширення окремих хвороб та якості довкілля, виявляти просторові закономірності здоров'я населення України;</p> <p>б) складати медико-географічні карти, розраховувати стандартизовані показники здоров'я населення;</p> <p>7) використовувати знання медико-географічних процесів та закономірностей у професійній діяльності, а саме – для формування відповідних компетентностей в учнів на уроках географії та інтегрованих курсів.</p>
Ключові слова	Медична географія, нозоареал, здоров'я та безпека, географія здоров'я, здоров'язбережувальна компетентність, шкільна освіта
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, практичних робіт, семінарів та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1. Медична географія як наука</p> <p style="text-align: center;">Тема 1. Теоретико-методологічні засади та історія розвитку медичної географії.</p> <p>Мета, предмет і завдання курсу. Основні принципи та методи медичної географії. Місце медичної географії в системі наук та її зв'язок з іншими науками. Поняття про індивідуальне та суспільне здоров'я. Стандартизовані показники захворюваності. Проблеми розвитку медичної географії, її перспективи для науки, освіти та практики</p> <p>Історико-географічні аспекти розвитку медико-географічних спостережень та описів. Особливості розвитку медико-географічних досліджень в Україні упродовж 19-20 ст. Сучасний етап розвитку медичної географії – проблеми та перспективи.</p> <p style="text-align: center;">Тема 2. Чинники географічного середовища і здоров'я людини</p> <p>Фізико-географічні умови (клімато-метеорологічні, орографічні, геофізичні, гідрографічні, геологічні, ґрунтові, геопатогенні зони) в контексті впливу на здоров'я людини. Екологічні чинники (санітарно-епідемічні, рівень забруднення довкілля, техногенні та природні екстремальні ситуації). Соціально-демографічні фактори (процеси відтворення населення, соціальна структура населення, розселення, урбанізація, міграція). Соціально-економічні фактори (рівень соціально-економічного розвитку території, рівень життя населення). Медико-організаційні чинники (діяльність служб охорони здоров'я).</p> <p style="text-align: center;">Тема 3. Медико-географічні особливості населення</p>

	<p>України та вивчення проблематики в шкільних курсах Головні закономірності поширення хвороб в світі та Україні. Нозогеографія. Аналіз захворюваності населення України за класами хвороб та віковими категоріями. Динаміка захворюваності населення України. Вивчення медико-демографічної ситуації в шкільному курсі географії та інтегрованих курсах.</p> <p>Змістовий модуль 2. Методика навчання основ медико-географічних знань в школі</p> <p>Тема 4. Безпечне освітнє середовище Безпечне освітнє середовище: виміри безпеки. Принципи формування безпечного та комфортного середовища в закладах освіти. Внутрішня система забезпечення якості освіти та комфорту. Освітній простір та навчальні осередки, їхнє облаштування.</p> <p>Тема 5. Методика вивчення тем зі змістовою лінією “Здоров’я та безпека” у шкільному курсі географії та інтегрованих курсах Цінності і засади НУШ. Здоров’язбережувальна компетентність та змістова лінія “Безпека та здоров’я”. Значення курсу “Медична географія” для формування відповідних компетентностей майбутніх педагогів. Методика вивчення тем медико-географічного спрямування в шкільному курсі “Географії” та інтегрованому курсі “Здоров’я, безпека та добробут”.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату курсу, розуміння джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції з мультимедійними презентаціями; практичні роботи (письмове виконання); доповіді, бесіда, дискусія, розповідь, проблемно-пошуковий метод – при обговоренні тем і проблемних питань на семінарських заняттях; проектно-орієнтоване навчання, контент-аналіз – у самостійній роботі, при опрацюванні першоджерел, довідкової, науково-популярної літератури.
Необхідне обладнання	Персональний комп’ютер, загальнодоступне програмне забезпечення, доступ до Інтернету, проектор, володіння програмою <i>Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point, Canva</i>
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u> 50 </u> • контрольні заміри (модулі): 30 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u> 30 </u> • індивідуальне завдання – 20 %, максимальна кількість – 20 балів Підсумкова максимальна кількість балів <u> 100 </u> <p>Розподіл балів (денна форма навчання)</p>

Пр. р. 1	Сем. зн.1	Пр .р. 2	Сем. 2	Пр.р 3	Пр.р 4	Індз. зд.	Письмове опитування
10	5	10	5	10	10	20	30

Розподіл балів (заочна форма навчання)

Пр.- семінар. Зн. р. 1	Пр.р. 2	Завд. Для самот. Орацювання по темі 6	Індз. зд.	Письмове опитування
10	30	10	20	30

Форми оцінювання: усне опитування за тематикою семінарів; усний та письмовий захист практичних робіт; оцінювання індивідуального завдання; письмове підсумкове тестування.

Письмові роботи: передбачено складання конспекту уроку, написання індивідуального науково-дослідного проекту, письмове виконання завдань та заповнення таблиць практичних робіт.

Індивідуальний проект – це робота із застосуванням пошукових методів, проблемного викладу, яка включає власні дослідження студента, його аналіз проблематики. Студентам пропонується провести дослідження розвитку захворюваності населення України за одним з класів хвороб упродовж тривалого часу на основі опрацювання різних літературних, статистичних і картографічних джерел у взаємозв'язку з конкретними чинниками довкілля.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, семінарських заняттях, за виконані практичні роботи та бали підсумкового тестування

Питання до заліку чи

Залік виставляється за результатами поточної успішності та

екзамену.	письмового тестування. Підсумкове тестування можна пройти за посиланням: https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=IoWicJuWH0W9sqv-obqlv0vvVa1jSAdDjCDV4-J_XXFUQ1hVT1pBN09TSVZXUFdJSjVRWDNPUUc2Qi4u
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література, Ресурси в інтернеті	Завдання, год (денна/заочна форма)	Термін виконання
<i>Змістовий модуль 1. Медична географія як суспільно-географічна наука</i>					
<i>1 тижд.</i>	Тема 1. Теоретико-методологічні засади медичної географії. Мета, предмет і завдання курсу «Медична географія для шкільної освіти». Основні принципи та методи медичної географії. Місце медичної географії в системі наук та її зв'язок з іншими науками. Поняття про індивідуальне та суспільне здоров'я. Стандартизовані показники захворюваності.	лекція	Корнус О. Г., Корнус А. О., Шищук В. Д.. <i>Медична географія: методичні вказівки для виконання практичних та самостійних робіт.</i> Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. 2022. Козубенко Ю.Л. <i>Медична географія: навч. посіб. / Ю.Л. Козубенко. – Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2018.</i> Гуцуляк В. М., Нечипоренко Г. Л., Шевченко В. О. <i>Загальна медична географія світу: Монографія. — Київ, 1998. — 178 с.</i> Складська О.І. <i>Методичні вказівки з курсу “Медична географія України для середньої школи”.</i> Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2023. – 42 с. Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В.	<i>2 год/ 1 год</i>	

			<p>Пономаренко, Т. Воронцова, О. Сакович та ін. Київ : Алатон, 2020. 64 с.</p> <p>Географія 6-9 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. 2022. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-6-9.pdf</p>		
2 тижд.	<p>Практично-семінарське заняття № 1. Методи медико-географічних досліджень. Обчислення показників захворюваності населення.</p> <p>1. Відобразити на карті зміну показників поширеності хвороб серед населення регіонів у 2019-2020 рр. порівняно із 2010 рр. за статистичними джерелами.</p> <p>2. Проаналізувати стандартизовані показники захворюваності населення, пояснити як їх розраховують. Визначити, чи існує кореляційний зв'язок між часткою осіб похилого віку та захворюваністю на ішемічну хворобу серця, між часткою міського населення в регіонах та захворюваністю на</p>	Семінар, Практичне завдання	<p>Гуцуляк В. М., Нечипоренко Г. Л., Шевченко В. О. Загальна медична географія світу: Монографія. — Київ, 1998. — 178 с.</p> <p>Корнус О. Г., Корнус А. О., Шищук В. Д.. <i>Медична географія: методичні вказівки для виконання практичних та самостійних робіт.</i> Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. 2022.</p> <p>Козубенко Ю.Л. Медична географія: навч. посіб. / Ю.Л. Козубенко. – Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2018.</p> <p>Склярська О.І. Методичні вказівки з курсу “Медична географія України для середньої школи”. Львів: ЛНУ імені Івана Франка.</p>	2 год / 1 год	На занятті
		Самостійна робота		Опрацювання літератури за темою Підготувати міні-доповідь на тему “Сучасні праці медико-географічного характеру в Україні	

	туберкульоз та ін.		2023. – 42 с. Центр медичної статистики. – Режим доступу: http://medstat.gov.ua/ukr/main.html Шевчук Л.Т. Медична географія: навчальний посібник. – Львів: 1997. - 168 с.	
3 тижд.	Тема 2. Чинники географічного середовища і здоров'я людини Фізико-географічні умови (клімато-метеорологічні, орографічні, геофізичні, гідрографічні, геологічні, ґрунтові, геопатогенні зони) в контексті впливу на здоров'я людини. Екологічні чинники (санітарно-епідемічні, рівень забруднення довкілля, техногенні та природні екстремальні ситуації). Соціально-демографічні фактори (процеси відтворення населення, соціальна структура населення, розселення, урбанізація, міграція). Соціально-економічні фактори (рівень соціально-економічного розвитку території, рівень життя населення). Медико-організаційні чинники (діяльність служб охорони здоров'я).	лекція	Корнус О. Г., Корнус А. О., Шищук В. Д.. <i>Медична географія: методичні вказівки для виконання практичних та самостійних робіт.</i> Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. 2022. Козубенко Ю.Л. Медична географія: навч. посіб. / Ю.Л. Козубенко. – Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2018. Склярська О.І. Методичні вказівки з курсу “Медична географія України для середньої школи”. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2023. – 42 с. Склярська О. Дослідження взаємозв'язку демографічної та медико-географічної ситуації в Україні. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки», 26 (квітень, 2023): за матеріалами I Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific vector of	2 год / 1 год

			various sphere' development: reality and future trends», 2023. С. 623-628. Центр медичної статистики. – Режим доступу: http://medstat.gov.ua/ukr/main.html Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемологічну ситуацію 2014 р. / за ред. Квіташвілі О. – К., 2016. – 460 с.		
4 тижд.	Семінарське заняття № 1 Умови та фактори, що впливають на стан здоров'я населення Фізико-географічні умови. Екологічні фактори. Соціально-демографічні фактори. Соціально-економічні фактори. Медико-організаційні чинники	<i>Семінар доповідь</i>		2 год / 1 год	<i>На занятті</i>
		<i>Самостійна робота</i> Знайти інформацію про шкідливі викиди підприємств, електротранспорту та їхній хімічний склад в контексті впливу на медико-географічну ситуацію в регіонах України.		10 год / 14 год	
5 тижд.	Тема 3. Медико-географічні особливості населення України та відображення проблематики в шкільних	<i>Лекція</i>	Медико-географічний атлас України / Барановський В. А., Пироженко К. Г.,	2 год / 2 год	

	<p>курсах Головні закономірності поширення хвороб в світі та Україні. Нозогеографія. Аналіз захворюваності населення України за класами хвороб та віковими категоріями. Динаміка захворюваності населення України. Вивчення медико-демографічної ситуації в шкільному курсі географії та інтегрованих курсах.</p>		<p>Шевченко В. О. — К.: Зелений світ, 1995. Вип. 1. — 32 с.</p> <p>Мезенцева Н.І., Батиченко С.П., Мезенцев К.В. Захворюваність і здоров'я населення в Україні: суспільно-географічний вимір: Монографія. – К.: ДП «Прінт Сервіс», 2018. – 136 с.</p> <p>Корнус О. Г., Корнус А. О., Шищук В. Д.. <i>Медицина географія: методичні вказівки для виконання практичних та самостійних робіт.</i> Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. 2022.</p> <p>Козубенко Ю.Л. Медицина географія: навч. посіб. / Ю.Л. Козубенко. – Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2018.</p> <p>Склярська О. І. Відтворення населення України і висвітлення проблематики в шкільному курсі географії // Вісник науки та освіти. № 8 (14). 2023. С. 768-779.</p> <p>Склярська О.І. Методичні вказівки з курсу “Медицина географія України для середньої школи”. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2023. – 42 с.</p> <p>Склярська О. Дослідження взаємозв'язку</p>		
6 тижд.	<p>Семінарське заняття №2 Географічні особливості захворюваності населення України за класами хвороб 1. Аналіз захворюваності населення України за класами хвороб 2. Інфекційні і паразитичні хвороби в Україні, їхня профілактика 3. Територіальні особливості серцево-судинних захворювань в Україні 4. Хвороби органів дихання 5. Географія захворюваності на СНІД 6. Географія туберкульозу в Україні</p>	<i>Семінар</i>		2 год	<i>На занятті</i>
		<i>Самостійна</i>			

		<p><i>робота</i></p> <p>Охарактеризувати коротко медико-географічні особливості демографічних показників одного з регіонів на вибір. Графічно відобразити показники захворюваності за різними класами хвороб в розрізі регіонів. Проаналізувати історію одного з найбільш поширених захворювань в Україні, способи профілактики та лікування, які застосовуються.</p>	<p>демографічної та медико-географічної ситуації в Україні. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки», 26 (квітень, 2023): за матеріалами I Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific vector of various sphere' development: reality and future trends», 2023. С. 623-628.</p> <p>Центр медичної статистики. – Режим доступу: http://medstat.gov.ua/ukr/main.html</p> <p>Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідеміологічну ситуацію 2014 р. / за ред. Квіташвілі О. – К., 2016. – 460 с.</p>	10 год / 14 год	
<i>Змістовий модуль 2. Методика викладання основ медичних знань в школі.</i>					
7 тижд.	<p>Тема 4. Безпечне освітнє середовище</p> <p>Безпечне освітнє середовище: виміри безпеки. Принципи формування безпечного та</p>	лекція	<p>Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 року. URL:</p>	2 год	

	комфортного середовища в закладах освіти. Внутрішня система забезпечення якості освіти та комфорту. Освітній простір та навчальні осередки, їхнє облаштування.		https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/ Мезенцева Н.І., Батиченко С.П., Мезенцев К.В. Захворюваність і здоров'я населення в Україні: суспільно-географічний вимір: Монографія. – К.: ДП «Прінт Сервіс», 2018. – 136 с. Методичні рекомендації щодо викладання географії у 2022/2023 навчальному році. URL: https://www.schoolife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-vykladannya-geografiyi-u-2022-2023-navchalnomu-rotsi/ Нова міжнародна хартія географічної освіти. URL: https://www.geokyiv.org/uk/compnent/k2/item/122-2016 На шляху до здоровішої України. Прогрес у досягненні Цілей Сталого Розвитку у галузі охорони здоров'я 2020. Копенгаген: Європейське регіональне бюро ВООЗ; 2021 р. – 60 с. Причини смертності в Україні/ Держкомстат. – Режим доступу: https://www.ukrstat.gov.ua/		
8 тижд.	Практична робота №3. Організація безпечного освітнього середовища Ознайомтеся зі змінами, які відбуваються в освіті з реформою АТУ, НУШ (портал Освіта в нових громадах https://novihromady.decide.in.ua/).	<i>Практична робота 2, дискусія, доповідь з презентацією</i>		2 год	На занятті
	Завдання 2. Детально перегляньте практичні посібники-рекомендації щодо облаштування освітнього середовища за посиланням https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/407/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf та інші на цьому ж порталі). Здійсніть оцінку якості освітнього середовища одного з закладів освіти за 5 бальною шкалою	<i>Самостійна робота</i> Опрацюйте методичні рекомендації щодо облаштування Нового освітнього простору, посібник можна завантажити за посиланням: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/407/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf		10 год / 10 год	
			КОМПЕТЕНТНІСНЕ НАВЧАННЯ, СПРИЯТЛИВЕ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКИ, УСПІШНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ І		

			САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ . НУШ. 2018. 54 с. Новий освітній простір: інформаційний посібник. 2019. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/407/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf		
9-10 тижд.	Тема 7. Методика вивчення тем зі змістовою лінією “Здоров’я та безпека” у шкільному курсі географії та інтегрованих курсах Цінності і засади НУШ. Здоров’язбережувальна компетентність та змістова лінія “Безпека та здоров’я”. Значення курсу “Медична географія” для формування відповідних компетентностей майбутніх педагогів. Методика вивчення тем медико-географічного спрямування в шкільному курсі “Географії” та інтегрованому курсі “Здоров’я, безпека та добробут”.	лекція	Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В. Пономаренко, Т. Воронцова, О. Сакович та ін. — К. : Алатон, 2020. — 64 с. <u>Географія 6-9 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. 2022. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-6-9.pdf</u> Гуцуляк В. М., Нечипоренко Г. Л., Шевченко В. О. Загальна медична географія світу: Монографія. — Київ, 1998. — 178 с. Гуцуляк В.М. Медична географія (екологічний аспект). – Чернівці: Рута, 1997 – 72 с. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова КМУ № 898 від	2 год / 4 год	
11 -12 тижд.	Практична робота 4 Застосуванням медико-географічних знань та навичок в педагогічній діяльності Заповніть таблицю “Теми з	Практична робота	освіти. Постанова КМУ № 898 від	4 год/ 2 год	2 тижні
		Самостійна			

наскрізною змістовою лінією “Здоров’я та безпека”...” у шкільному курсі “Географії” та інтегрованих курсах НУШ за формою.
Оберіть тему зі здоров’язбережувальною змістовою лінією. Надайте пропозиції щодо методики вивчення досліджуваної теми (урочна / позаурочна робота, типи уроків, класичні і новітні методи навчання (інформаційні технології, аудіовізуальні методи, STEM-проекти тощо

робота

Проаналізувати навчальну програму 5-6 класів НУШ та запропонувати короткий план-конспект уроку на тему з медичної географії в рамках інтегративного курсу “Здоров’я, безпека та добробут”.

30.09.2020

року. URL:

https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/

Методичні рекомендації щодо викладання географії у 2022/2023 навчальному році. URL: <https://www.schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-vykladannya-geografiyi-u-2022-2023-navchalnomu-rotsi/>

Нова міжнародна хартія географічної освіти. URL: <https://www.geokyiv.org/uk/component/k2/item/122-2016>

Склярська О.І. Методичні вказівки з курсу “Медична географія України для середньої школи”. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2023. – 42 с.

Склярська О. І. Важливість курсу “Медична географія України” для підготовки майбутнього педагога НУШ //Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Наука, освіта, технології і суспільство: актуальні проблеми теорії та практики»/ -матеріали Міжн. Науков-практ конф. 19 жовтня 2022 Полтава. – с. 51-54.

Склярська О. І. Медико-географічні знання майбутній педагогів для формування

14 год / 14 год

			<p>здоров'язберезувальних компетентностей учнів/ Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка». №62. С. 285-290</p> <p>Шиян О. Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-roetar.z.2022</p>		
	<p>Індивідуальне навчально-дослідне завдання</p>	<p><i>Дослідне навчальне завдання</i></p>	<p><i>Базова та додаткова література</i></p>	<p>10 год / 10 год</p>	<p><i>Впродовж 2-10 тижня навчання</i></p>